

ZIN IN... KILOMETERS GELUK?

Welkom in Noardwest Fryslân, waar je het geluk tegemoet loopt. Tussen weidse velden en eindeloze vergezichten liggen schilderachtige terpdorpen als parels in het landschap. Hun eeuwenoude kerken rijzen als bakens op uit het vlakke land.

Hier mag alles en hoeft niets. Dwaal, vertraag, laad op! Ontmoet de mensen, voel de stilte en laat de weg belangrijker zijn dan de bestemming.

Deze kaart is jouw Gelukswijzer. Stel je eigen wandelmomenten samen, voor een middag of een hele week. In Noardwest Fryslân weet men het al eeuwen: ‘rinne’ (lopen) leidt tot bezinnen.

VAN PELGRIMSTOCHT TOT BEZINNINGSPAD

WA RINT, FYNT MEAR AS HY SIKET
/Wie wandelt, vindt meer dan hij zoekt

Wist je dat pelgrimeren de oorsprong is van toerisme? Reizen was ooit vooral een spirituele onderneming. Een manier om stil te staan, te reflecteren en te bezinnen. Natuurlijk was er ook ruimte voor kennis, ontmoeting en plezier. Toch lijkt het dat we het waarom van op pad gaan soms enigszins kwijt zijn geraakt.

In Noardwest Fryslân herontdek je die essentie. De rust, het ritme van het wandelen, het onderweg zijn. Alleen of samen op pad. Je komt jezelf tegen, ontmoet anderen en laat onderweg los wat niet meer nodig is. Het geeft ruimte, letterlijk en figuurlijk.

Met weidse uitzichten, een keur aan langeafstands-wandelpaden, mooi en zinvol ondernemerschap en eeuwenoude kerken als plek voor bezinning óf om in te slapen, nodigt Noardwest Fryslân uit tot onthaasten en opladen.

Ga mee op weg en vind jouw Kilometers Geluk!

ZIN IN... KILOMETERS GELUK?

Laat deze Gelukswijzer je kompas zijn. Volg ‘m met open vizier en hart, en ontdek hoe groot klein geluk kan zijn. Stap voor stap, jouw pad, jouw wijzer!

Meer inspiratie op:

- visitnoardwestfryslan.nl/pelgrimeren
- facebook.com/visitnoardwestfryslan
- instagram.com/visitnoardwestfryslan

[HARLINGENWELKOMAANZEE.NL](https://harlingenwelkomaanzee.nl/) / [FRANEKE.FRL](https://franekef.frl/) / [FRIESLAND.NL](https://friesland.nl/) / [VISITWADDEN.NL](https://visitwadden.nl/)

WANDELROUTES

HET ZILTEPAD

RINNE MEI DE WYN EN IT SÂLT OP DE LIPPEN
/Wandelen met de wind, het zout op de lippen

Wandel in het ritme van het Waddengebied met dit gloednieuwe pad van Stroe in Noord-Holland tot Termunterzijl in Groningen (of andersom). Drie etappes en maar liefst vier rondwandelingen (13 - 33 km) lopen door Noardwest Fryslân. Ideaal voor een dagtocht of mini-pelgrimage.

Slaap in een kerk of refugia (eenvoudig onderkomen voor pelgrims), dwaal over oude dijken en door verstilde terpdorpen. Elke stap brengt je dichterbij jezelf. Luister naar de wind, lees het landschap, adem de stilte en vind je geluk op Het Ziltepad.

Meer informatie:

JABIKSPAAD

IN PAAD FAN STILTE, MEI ROMTE FOAR MOETING
/Een pad van stilte, met ruimte voor ontmoeting

Deze Friese pelgrimsroute is een op zichzelf staand pad én een mooie eerste stap richting Santiago de Compostela.

Start bij de Groate Kerk in Sint Jacobiparochie en kies ‘west om’ of ‘oost om’. Beide routes komen samen in Jirnsum, een symbolisch moment van verbinding. Het hele rondje Noardwest Jabikspaad lopen, betekent 100 kilometer wandelgeluk!

Rust, ruimte en stilte brengen je stap voor stap dichterbij jezelf. Een reis die blijft, ook na aankomst.

Meer informatie en aanschaf boekje en stempelkaart:

KLOOSTER CLAERCAMPDAD

IT PAAD SPREKT, DO MEIST LÛSTERJE
/Het pad spreekt, jij mag luisteren

Vijf etappes (13-23 km) van dit langeafstands-wandelpad van Lauwersoog via Dokkum naar Harlingen lopen dwars door Noardwest Fryslân.

Laat je meevoeren door het unieke Waddenlandschap. Onderweg verrijken rondwandelingen, verhalen en een wandelgids je ervaringen.

In St.-Jacobiparochie, kun je ‘overstappen’ op het Jabikspaad richting zuiden. Maar misschien voel je je helemaal zen en besluit je: dit pad is mijn bestemming!

Meer informatie en aanschaf boekje:

FIETSRROUTE

BELEEF ‘T BILD

FYTSE, FIELE, FERWÛNDERJE
/Fietsen, voelen, verwonderen

Stap op de fiets en laat je meevoeren door het weidse Bildtse polderland, van Oudebildtzijl tot Dijkshoek. Je fietst langs uitgestrekte akkers, oude en nieuwe dijken, ontdekt typische dijkhuisjes en winkelhaakboerderijen.

Onderweg vertellen 21 infopanelen je alles over de rijke geschiedenis van ‘t Bildt: van dijkdoorbraken en verdwenen kloosters tot oude kaarten. Omlijst door Bildtse gedichten en ‘sechys’. Met elke kilometer beleef je ‘t Bildt meer!

Bekijk de routekaart hier:

GELUKSWIJZER NOARDWEST FRYSLÂN

ZIN IN... KILOMETERS GELUK?

PELGRIMEREN // WANDELROUTES // ZEN SLAPEN // TIPS HOOFD LEEG // GELUKSRUIMTE // OVERZICHTSKAART

[WWW.VISITNOARDWESTFRYSLÂN.NL](https://www.visitnoardwestfryslan.nl)

ELFSTEDENPAD

WÉR GJIN IIS IS, KINST RINNE
/Waar geen ijs is, kun je wandelen

De Elfstedentocht op de schaats is wereldberoemd. En zó weersafhankelijk dat deze voor het laatst in 1997 is georganiseerd.

Gelukkig biedt het Elfstedepad een alternatief voor avonturiers die het hele jaar door de route langs de Friese Elfsteden willen ervaren.

Trek hiervoor minstens een week uit. Je wandelt namelijk, verspreid over 15 etappes, ruim 283 kilometer.

Meer informatie en alle etappes:

TWAALF KEER ROND DE KERK

ELKE TSJERKE IN NIJ BEGJIN FAN IN FERHAAL
/Elke kerk, een nieuw begin van een verhaal

Ontdek de charme van Noardwest Fryslân met 12 bijzondere wandelingen. Elke route voert je langs eeuwenoude kerken, hoge terpen en verstilde dorpskernen, omringd door weidse uitzichten en verhalen die je anders misschien nooit had gehoord.

Wandel door stilte, landschap en tijd, en ervaar hoe elk dorp z’n eigen karakter en geschiedenis ademt. Trek je wandelschoenen aan en laat je verrassen!

Meer informatie:

NOARDERLEECH BÛTENDYKS

IN KUIER TROCH KLAAI, TIID EN TINZEN
/Een wandeling door klei, tijd en gedachten

Met deze route ga je buitendijks, het kweldergebied Noarderleech in: een ruig en open landschap, gevormd door zee en mens, pal aan het UNESCO Werelderfgoed Waddenzee. Je start bij het Kweldercentrum, waar je leert over eb en vloed en het ontstaan van dit unieke landschap.

Daarna volg je het pad over de vroegere zeebodem, langs slenk De Heining. Onderweg zie je talloze vogels foerageren op hun weg naar verre noordelijke of zuidelijke oorden. Eindig bij de Westerdobbe, een hoger gelegen plek die vroeger als toevlucht diende bij hoogwater.

Een ruige, verrassende tocht vol verhalen.

Meer informatie:

GELUK OP HET WATER

LIT DY MEIFIERE OP DE STREAM
/Laat je meevoeren door de stroom

Begin de dag vroeg op een sup of kano, zie de zon opkomen, hoor vogels ontwaken en glijd stil door smalle vaarten tussen het wuivend riet. Of neem een verfrissende duik in open water: puur en verhelderend.

Liever de wind in de zeilen? Vaar mee op een klipper van de Bruine Vloot en ervaar de magie en stilte van het Wad. Hier geen haast. Alleen jij, het water en het moment.

Kilometers Geluk op het water, vind je hier!

SLAAP JE ZEN

SLIEP SÉFT, TINK LJOCHT
/Slaap zacht, denk licht

Na een dag vol frisse lucht en Kilometers Geluk is er niets fijner dan landen op een plek waar de stilte vanzelf komt.

Overnacht in een dijkhuisje onder de sterren, een boerencamping met weidezicht, of een sfeervolle B&B waar rust de norm is. Liever iets meer comfort? Kies een charmant hotel in een Elfstedenstad of pittoresk dorpje. Geen drukte. Geen haast. Alleen frisse lucht, zachte lakens en een hoofd dat stil wordt.

Laat de stilte je gedachten sussen en slaap je zen!

Waar slaap jij vannacht? Scan de QR-code:

RUIMTE VOOR EIGEN GELUK

HJIR KINST SKRIUWE, TEKENJE EN DREAME
/Hier kun je schrijven, tekenen en dromen

WELKE PELGRIM BEN JIJ EN WAAROM?

- ☐ **DE ZOEKER**
Wandelt om antwoorden te vinden.
- ☐ **DE DWALER**
Geniet van de reis zonder doel.
- ☐ **DE VERBINDER**
Trekt eropuit voor ontmoetingen.
- ☐ **DE LOSLATER**
Laat de dagelijkse sleur achter zich.

PELGRIMEREN KUN JE LEREN

HOLLE LEECH, HERT FOL
/Hoofd leeg, hart vol

/GA OP PAD ZONDER PLAN

Laat de route los en volg je gevoel. Verdwaal een beetje. Soms vind je juist dan het meeste rust.

/LAAT JE TELEFOON UIT

Geen meldingen betekent geen afleiding. Luister naar het ritme van je voetstappen en de geluiden van het landschap.

/ADEM MET HET LANDSCHAP MEE

Sta stil, kijk om je heen en adem bewust in. Voel de wind, ruik het gras, hoor de vogels.

/ZET HET PRATEN OP PAUZE

Stilte maakt ruimte in je hoofd en versterkt je zintuigen.

/KIJK MET ZACHT EGEN

Laat je blik dwalen over het landschap naar de horizon, de luchten, het spel van licht en schaduw.

/GEBRUIK DE GELUKSWIJZER ALS KOMPAS, NIET ALS SCHEMA

Laat de route je gids zijn, maar niet je baas. Sta open voor omwegen en ontmoetingen.

/SCHRIJF OF TEKEN ONDERWEG

Neem een notitieboekje mee of gebruik de lege ruimte op de Gelukswijzer. Tekenen wat je ziet of schrijf op wat je voelt. Dit helpt je hoofd opruimen.

/GA PELGRIM-STYLE: ALLEEN OP PAD

Solo wandelen brengt rust en inzicht. Je hoeft niets, je bent gewoon onderweg.

/COMBINEER WANDELEN MET BUITEN SLAPEN

Overnacht op een kleinschalige camping of in een dijkhuisje. De stilte werkt ook ‘s nachts door.

/VERTRAAG BEWUST

Loop langzamer dan je gewend bent. Kijk, voel, luister. Traag leidt soms juist het snelst naar rust.

LEGENDA

WANDELROUTES & PELGRIMEREN

- Jabikspaad - 100 km
- Het Ziltepad - ca. 25 km per etappe
- Slachtedyk - 42 km
- It Boerenpaad Peins - Skingen - 9,5 km
- Rondje rond de kerk Oude Bildtzijl - 12,5 km
- Elfstedenpad - ca. 20 km per etappe

STEMPELPOSTEN

- Jabikspaad
- Het Ziltepad
- Elfstedenpad

TOERISTISCHE INFORMATIE

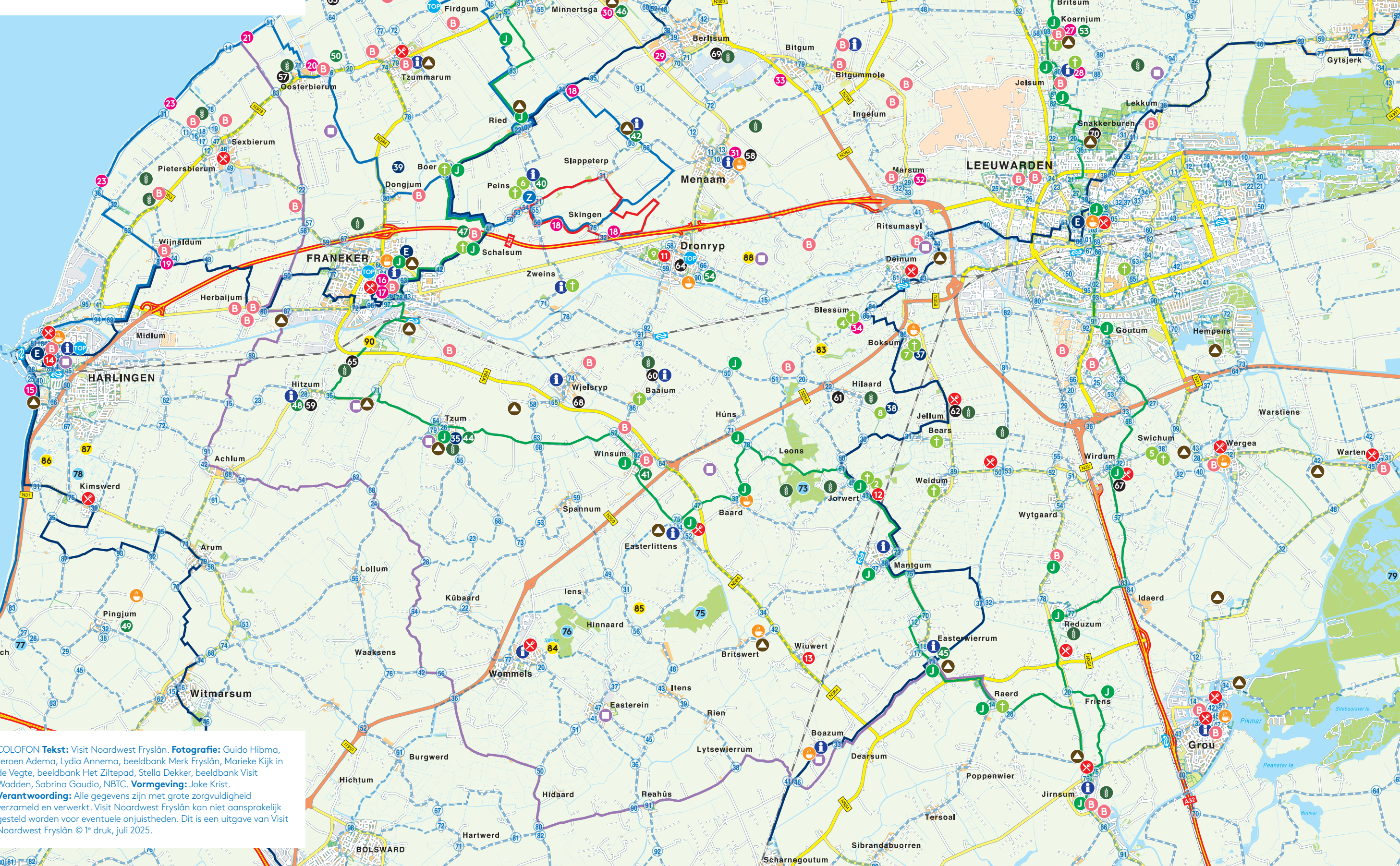
- Kerken (Âlde Fryske Tsjerken)
- Toeristische Informatiepunten
- Toeristische Overstappunten
- Wandelknooppunten
- Waddenzee - UNESCO Werelderfgoed
- Koninklijk Eise Eisinga Planetarium - UNESCO Werelderfgoed

OVERNACHTEN

- Refugio (zie Heilige Haltes nr. 1 t/m 7)
- B&B
- Camping
- Chalet/Trekshut

ETEN & DRINKEN

- Brasserie/Lunch/IJs
- Restaurant
- Boerderijwinkel

COLOFON **Tekst:** Visit Noardwest Fryslân. **Fotografie:** Guido Hibma, Jeroen Adema, Lydia Annema, beeldbank Merk Fryslân, Marieke Kijk in de Vegte, beeldbank Het Ziltepad, Stella Dekker, beeldbank Visit Wadden, Sabrina Goudio, NBTC. **Vormgeving:** Joke Krist. **Verantwoording:** Alle gegevens zijn met grote zorgvuldigheid verzameld en verwerkt. Visit Noardwest Fryslân kan niet aansprakelijk gesteld worden voor eventuele onjuistheden. Dit is een uitgave van Visit Noardwest Fryslân © 1° druk, juli 2025.

KOMPAS VOOR DE WANDELAAR

HEILIGE HALTES

- Groate Kerk St. Jacobiparochie en Pelgrims Informatiecentrum - REFUGIO
- Redbadtsjerke Jorwert - REFUGIO
- Johanneskerk Britsum - REFUGIO
- Mariakerk Blessum - REFUGIO
- Nicolaaskerk Swichum - REFUGIO
- Sint Gertrudiskerk Peins - REFUGIO
- Sint Margaretakerk Boksum - REFUGIO
- Klooster Westerhûs - Hilaard
- Salviuserkerk ('d Âlde Wite) Dronryp
- Van Harenskerk St. Annaparochie - hier trouwde Rembrandt zijn Saskia

ICONISCHE FIGUREN

- Eise Eisinga: astronoom en bouwer Planetarium - graf bij kerk Dronryp
- Fryske Koning Redbad - kerk Jorwert
- Mummiekelder - kerk Wiuwert
- Zeeheld Tsjerk Hiddes - monument Grote Bredeplaats Harlingen

GELUKSPLEKKEN

- Dijktrappen - Harlingen
- Koninklijk Eise Eisinga Planetarium - UNESCO Werelderfgoed
- Martenastins - Franeker
- Picknickplekken Boerenpaad Skingen - Klooster Anjum - Slappeterp
- Pluktuin PlukWad - Wijnaldum
- Kloostertuin & Nachttuin - Oosterbierum
- Dijk van een Wif - Zeedijk bij Oosterbierum
- Waddenbank Watdataangaat - Koehool
- Sitpleatsen Waddendijk - Roptasyl en Frouseane
- Hemisfeer Nachttuin - Westhoek
- Voedselbos Oudebildtzijl
- Terp fan de Takomst - Kwelder bij Blije
- Martenastate - Koarnjum
- Dekema State - Jelsum
- Hemmepark - Berltsum
- Lauta Nachttuin - Wier
- Voedselbos Menaam
- Poptaslot - Marsum
- Landgoed Groot te Horne - Bitgum
- De Koele Minibieb - Blessum

ZIN IN... MEER ACHTERGOND EN INSPIRATIE?
Scan de QR.

WORKSHOPS, WELLNESS & RETRAITE

- Natuurtuin Nuchter - kruidenworkshops - Tzum
- Sauna De Zoutbron - Vrouwenparochie
- LOFT Retreats - Ruimte voor Verbinding - Boksum
- Nijkleaster - Klooster Westerhûs
- wenKR8 en wetterKR8 - workshops en suppen - Dongjum

GELUKZOEKERS OPGELE! Hier vind je meer...

Ben je op zoek naar meer mooie plekken, bijzondere verhalen en fijne adressen in Noardwest Fryslân? Hier vind je alles wat jouw dag een beetje gelukkiger maakt: **streekmusea** vol geschiedenis, **iconische figuren** die de regio kleur geven, knusse **overnachtingsplekken** en de lekkerste **eetadresjes**.

Of je nu zin hebt in stilte, inspiratie of een goed bord eten. Laat je verrassen door het geluk van hier.

Nb. Voor de openingstijden van de kerken kijk je op www.aldefrysksjetsjerken.nl. Voor overige openingstijden en informatie over workshops ga je naar www.visitnoardwestfryslan.nl of bekijk de websites van de betreffende locaties.

THEETUINEN

- Theetuin Peins
- Theetuin De Gauwe Krakeling - Winsum
- Theetuin Slappeterp
- Theeschenkerij/Vlindertuin Aerdenplaats - Oudebildtzijl
- Theetuin Tritsum
- Theetuin De Dille - Easterwierrum
- Theeschenkerij De Brinkhoeve - Wier
- Theetuin Hof van Schalsum
- Anneke's Theetuin - Hitzum
- Tunkafee De Nije Trije - Pingjum
- Kloostertuin Oosterbierum
- Anne Famkes Pleats - Stiens
- Wad Noflik - Oudebildtzijl
- Tûnmanwente - Koarnjum
- Ijstuin - Dronryp
- Theetuin Kleine-lijn - Blije

RUSTPUNTEN

- Bildts Genot - Sint Annaparochie
- Haerda State - Oosterbierum
- De Tuorrebout - Menaam
- Farmgasthouse 'Jetske' - Hitzum
- Hasthem Hoeve - Baaium
- It Houtstek - Hilaard
- Melktap Jellum
- Putswal - Oosterbierum
- It Moundersplak - Dronryp
- Wynia - Hitzum
- Watertoren Wadhoog - Sint Jacobiparochie
- Willy's ijs - Wirdum
- Theetuin Westerein - Wjelsryp
- Fryske Strawberries - Berltsum
- Buitencentrum Leeuwarder Bos

NATUURGEBIEDEN

- Waddenzee - UNESCO Werelderfgoed
- It Noarderleech + Kweldercentrum - tussen Oudebildtzijl en Marrum
- Lionserpolder - tussen Leons en Jorwert
- De Blikken - tussen Wier en Sint Jacobiparochie
- Skrins - tussen Hinnaard en Britswert
- Skrok - tussen Wommels en Hinnaard
- Pingjumer Gulden Halsband - tussen Zurich en Pingjum
- Hegewiersterfjild - tussen Kimswerd en Harlingen
- Nationaal Park De Alde Feanen

UITZICHT & VOGEL KIJKEN

- Watertoren Wadhoog - Sint Jacobiparochie
- Vogelscherm Berltsum
- Vogelkijkpunt Zwarte Haan
- Uitkijkplateau Noard Frylan Bûtendyks
- Vogelkijkhut De Strânljip
- Vogelkijkhut Skrok
- Vogelkijkhut Skrins
- Vogelkijkhut Hegewiersterfjild
- Uitkijktoren Hegewiersterfjild
- Vogelkijkhut Dronryp
- Dijktempel - Buitendijks bij Marrum
- Ydlle Waadhoeke - Vlinders en Bijen - Franeker